

ALAPVETŐ JOGOK BIZTOSA
AZ ENSZ NEMZETI EMBERI JOGI INTÉZMÉNYE

Az alapvető jogok biztosának

JELENTÉSE

az AJB-2089-23/2024. számú ügyben,
rendőrségi panaszeljárás tárgyában.
(előzmény ügy: RI-AJBH-512/2023.)

Érintett szerv: Tamási Rendőrkapitányság

2024.

Az eljárás megindítása

(alatti lakos) a vele szemben 2023. augusztus 16-án foganatosított rendőri intézkedést, valamint az annak során tanúsított rendőri magatartást sérelmezte. Előadása szerint az eljáró rendőr alaptalanul állította meg és igazoltatta, arra hivatkozással, hogy biztonsági öve nem volt bekötve (ezt panaszos kifejezetten tagadta). A panaszos sérelmeket adott elő a rendőr azonosítási kötelezettségének teljesítésével, valamint a rendőri intézkedés hangnemével összefüggő kérdésekben is.

Tekintettel arra, hogy a panasz tárgya a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 92. §-ának (1) bekezdése szerinti intézkedés volt, az e bekezdés b) pontja alapján – figyelemmel az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény (a továbbiakban: Ajbt.) 18. § (1) bekezdésének f) pontjára és 39/F. §-ában foglalt hatásköri szabályokra – vizsgálatot indítottam.

Az Ajbt. 39/J. §-ának (2) bekezdése a rendőrségi panaszok esetében is főszabályként rögzíti, hogy az alapvető jogok biztosa a vizsgálatáról jelentést készít, amely tartalmazza a feltárt tényeket, az ezeken alapuló megállapításokat és következtetéseket, valamint a III. fejezet szerinti intézkedést.

Az alapvető jogok biztosának vizsgálata kifejezetten az alapjogi visszasságok feltárására irányul. A hatásköri szabályok alapján nincs lehetőségem arra, hogy az alapjogsérelemként vagy annak közvetlen veszélyeként nem értékelhető jogsértések tárgyában döntést hozzak.

A panaszos tájékoztatást kapott, miszerint az alapvető jogok biztosa az Rtv. 92.§-ban megjelölt rendészeti hatáskörében jogszabályi felhatalmazás hiányában nem jogosult – egyebek mellett – szabálysértéseket kivizsgálni, a kiszabott szabálysértési- és közigazgatási bírságot csökkenteni, eltörölni. A küldemény a címzettnak (panaszosnak) kézbesítették, a tájékoztatást a panaszos nem kifogásolta.

Az alkalmazott jogforrások

- Magyarország Alaptörvénye;
- Ajbt.;
- Rtv.;
- A közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény [a továbbiakban: Kkt.];
- A közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM–BM együttes rendelet [a továbbiakban: KRESZ].

A tényállás megállapításai

A panasz kivizsgálása során, a panaszban foglaltak részletes áttekintését követően a tényállás pontosabb megismerése érdekében felvilágosítást kértem a rendőrségtől a panaszolt intézkedésről, valamint kértem, hogy küldjék meg az azzal kapcsolatos további rendőrségi dokumentumokat, és a konkrét kérdésekkel összefüggésben a rendőrség álláspontját.

A panaszban foglaltak, valamint a rendőrségi adatszolgáltatás alapján rendelkezésre álló információk szerint az alábbi tényállás állapítható meg.

1. 2023. augusztus 16-án a panaszos egy utas társaságában közlekedett gépjárművével. Vele szemben haladt a Tamási Rendőrkapitányság Rendészeti Osztály Közlekedésrendészeti Alosztály rendőre, *L. E. r. őrm.*, aki egyedül látott el gépkocsizó járőrszolgálatot a településen. Egymás mellett történt elhaladásukat követően a rendőr megkülönböztető fényjelzést használva

megfordult, a panaszos gépjárműve után indult, majd annak félreállítását követően intézkedést kezdeményezett panaszossal szemben.

A rendőr közölte a panaszossal, hogy azt észlelte, hogy nem használta a biztonsági övet (elmondása szerint ez világosan kivehető volt). A rendőr jegyzőkönyvet állított ki a Kkt. 20. § (1) bekezdésének *k*) pontjába ütköző jogsértés – a KRESZ 48. §-ának (4) bekezdésében rögzített, biztonsági öv használatát megvalósító rendelkezés megsértésének – észleléséről. A panaszos a szabály megsértését nem ismerte el, ezt a rendőr rögzítette a jegyzőkönyvben. A rendelkezésre bocsátott dokumentumok tanúsága szerint – szemben a panaszos állításával – a panaszos megtagadta a jegyzőkönyv aláírását és azt nem volt hajlandó átvenni.

2. A panaszos kifogásolta, hogy – előadása szerint – a rendőr csak többszöri felszólításra azonosította magát nevének és jelvéyszámának megadásával. A rendőri jelentés szerint erre az intézkedés megkezdésekor sor került.

A panaszos a rendőrségi intézkedéssel szemben panaszát 2023. augusztus 17-én (tehát a vitatott intézkedést követő napon) rendőri szerv előtt jegyzőkönyvbe mondta, kérte a panasz továbbítását az Alapvető Jogok Biztosának Hivatalához is. A panaszban a rendőrt névvel és jelvéyszámmal azonosította.

3. A panaszos sérelmezte, hogy a rendőr csupán általános jelleggel utalt arra, hogy „papírt” fog kapni, de nem rögzítette, hogy milyen papírról van szó. A rendőri jelentés szerint ezzel szemben a rendőr megadta a szükséges felvilágosítást. Nem áll rendelkezésre olyan felvétel vagy más információ, amely segítene tisztázni, hogy *L. E. r. őrm.* pontosan milyen tájékoztatást adott a panaszos számára az intézkedés és a kapcsolódó eljárás releváns körülményeiről.

4. A panaszos kifogásolta továbbá, hogy a rendőr az intézkedés során nem megfelelően, „feldúltnak és láthatóan idegesen” járt el. A rendőri jelentés ezzel szemben arra hivatkozott, hogy a panaszos volt az, aki – már az intézkedés foganatosítását megelőzően, majd pedig annak során – indulatosan, helyenként vulgáris módon kommunikált a rendőrrel.

Nem áll rendelkezésre olyan felvétel vagy más információ, amely segítene tisztázni a rendőr és a panaszos közötti kommunikáció körülményeit.

A vizsgálat megállapításai

1. A rendelkezésre álló információk alapján tisztázott tényállás szerint a rendőri intézkedésre jogellenes cselekmény észlelése miatt, az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése szerinti kötelezettségből fakadóan került sor. Az intézkedés jogalapja vonatkozásában azonban kardinális jelentősége van annak, hogy az Rtv. 44. §-ának (1) bekezdése alapján a rendőr a közlekedési rendszabályok megtartását közlekedésrendészeti feladatának ellátása során akár a (Kkt., illetve KRESZ szerinti) szabály megsértésének közvetlen észlelése hiányában is ellenőrizheti. Ennek megfelelően az intézkedés kezdeményezése még abban az esetben sem okozott visszásságot, ha a panaszos biztonsági övre vonatkozó állítása megfelel a valóságnak.

2. A rendelkezésre álló információk alapján nem tisztázható, hogy *L. E. r. őrm.* pontosan hogyan és mikor tett eleget az Rtv. 20. §-ának (2) bekezdése szerinti azonosítási kötelezettségének, ugyanakkor e tekintetben a panaszos alapjogsérelmet vagy annak közvetlen veszélyét eredményező, rendőri mulasztáson alapuló hátrányt nem szenvedett. Ennek megfelelően úgy foglaltam állást, hogy az azonosítási kötelezettség teljesítése tekintetében visszásság nem történt.

Felhívom a figyelmet ugyanakkor, hogy az Rtv. 20. §-ának (2) bekezdése kötelezi a rendőrt arra, hogy az intézkedés megkezdése előtt, de legkésőbb az intézkedés befejezésekor külön erre irányuló kérés nélkül, szóban közölje nevét és azonosító számát az intézkedés alá vont személlyel.

3. A jegyzőkönyv átadására, a tájékoztatási kötelezettség teljesítésére, valamint a rendőri hangnemre irányuló sérelmek vonatkozásában a rendelkezésre álló információk alapján nem lehetett tisztázni a tényállást, így ezek tekintetében nem állt módomban állást foglalni.

A teljesség kedvéért rögzítendő végül, hogy a közlekedési szabály megsértésének esetleges megállapítása, bírság esetleges kiszabása, illetve annak mértéke a közigazgatási eljárásra tartozó, a jelen eljárásban nem vizsgálendő kérdéseknek minősülnek.

A vizsgálat zárása

Alapjogi visszasság megállapításának hiányában az Ajbt. 2. § (7) bekezdése, illetve az Ajbt. III. fejezet 11. alcíme szerinti intézkedések alkalmazását mellőzöm.

Az Ajbt. 39/J. §-ának (4) bekezdése alapján az alapvető jogok biztosa a jelentést, illetve a (3) bekezdés szerinti elutasítást megküldi – az intézkedéssel érintett rendőri szerv kilététől függően – az országos rendőrfőkapitány, a belső bűnmegelőzési és bűnfelderítési feladatokat ellátó szerv főigazgatója, a terrorizmust elhárító szerv főigazgatója vagy az idegenrendészeti szerv főigazgatója számára.

Az érintett rendőrségi vezető (jelen esetben az országos rendőrfőkapitány) a rendőrségi panasz tárgyában – figyelemmel az Rtv. hivatkozott 92. §-ának (1) bekezdésére, valamint az Ajbt. 39/K. §-ának (1) bekezdésére – közigazgatási hatósági eljárásban fog döntést hozni, amely döntést a panaszos –, amennyiben azzal nem ért egyet, illetve annak eredményével nem elégedett – közigazgatási perben később megtámadhat.

Budapest, 2024. az elektronikus dátumbélyegző szerint

Dr. Kozma Ákos